

İŞ KAZASI VE MESLEK HASTALIĞI SONUCU

HUKUKİ VE CEZAI SORUMLULUKLAR

İş kazası; yapılan iş dolayısıyla meydana gelen ve işçiyi hemen veya sonradan **BEDENCE** veya **RUHÇA** arızaya uğratan olaydır.

Meslek hastalığı ise; işçinin, çalıştığı işin niteliğine göre **tekrarlanan bir** sebeple veya işin yürütümü şartları yüzünden uğradığı, geçici veya sürekli hastalık, sakatlık veya ruhi arıza halleridir.

İş kazalarının %98 i, önlenebilir olaylardır. Eğer gerekli tedbirler alınırsa bu kazalar vuku bulmaz. Ancak %2 sı ise önlenemez kazalar olarak kabul edilmektedir. Bunlar, tabii afetler gibi, insan takatinin yetmediği sebeplerden dolayı meydana gelen kazalardır.

İş kazası ve meslek hastalıkları sonucunda, kamu düzeni bozulmakta, ayrıca kişilerde veya kuruluşlarda maddi ve manevi zararlar meydana gelmektedir.

İŞ KAZASI VEYA MESLEK HASTALIĞI VUKUUNDA AÇILAN DAVALAR

Ceza davası

Tazminat Davaları

Maddi tazminat

Manevi tazminat

Destekten yoksun kalma tazminatı

SSK nın rucu davası

CEZA DAVASI:

Cezanın **MAKSADI**; **Kişileri daha tedbirli, dikkatli, özenli olmaya, kanun nizam ve talimatlara uymaya, bilmediği işi yapmamaya sevk etmek**
Dolayısıyla **Kamu düzeninin bozulmasını önlemektir.**

CEZA DAVASI:

Ceza davasında kişinin cezalandırılabilmesi için bir **SUÇUN OLUŞMASI** gerekmektedir.

Sorumluluktan bahsedilebilmesi için, aynı zamanda bir **ZARARIN OLUŞMASI** gerekmektedir.

CEZA DAVASI:

Suçun **BİLEREK** ve **SONUCU İSTENEREK** işlenmesine **KASIT** denmektedir.
Suçun **bilerek fakat sonucu istenmeden** işlenmesi haline **TAKSİRLİ SUÇ** denmektedir.

İş kazaları sebebiyle oluşan suçlar, ev kazalarında, trafik kazalarında olduğu gibi taksirli suçlardan sayılmaktadır.

Taksirli suçlar;

.Tedbirsizlik

.Dikkatsizlik

.Meslek ve sanatta acemilik

.Kanun nizam emir ve talimatlara aykırı davranmadan kaynaklanan suçlardır.

Olay sonucunda, işçinin **10 gün ve daha az** işinden gücünden geri kalması (Rapor alması) durumunda, KAZAZEDE ŞİKAYET EDERSE ceza davası açılır.

Kişinin işinden gücünden geri kalması(Rapor alması) **10 günden daha fazla** olursa (Kamusal niteliği olan bir suç sayıldığından) şikayet olmasa bile C.Savcısı tarafından kamu davası açılır.

Bu davalar neticesinde, kusurlular kusurları oranında hapis ve para cezaları ile cezalandırılırlar. Kazalar sonucunda kimlerin hangi oranlarda kusurlu olduğu mahkeme safhasında bilirkişiler marifetiyle tespit edilir.

İş kazalarında cezalar

Yaralanma durumunda TCK 459 gereği **3ay-30ay** arasında ceza uygulanır.

Bir ölüm durumunda TCK 455 gereği **2 sene- 5 sene** arasında ceza uygulanır

Birden fazla ölüm veya TCK 455 gereği **4sene-10 sene** arasında ceza uygulanır

Eğer yaralama olayı yangın, infilak, batma, deniz kazası,umumi bir tehlike, musibetlere sebebiyet verme neticesinde hayati tehlike hasil olursa **6ay-5 seneye** kadar hapis

Ölüm vukua gelirse (AĞIR CEZA) **0-5 sene arasında ağır hapis** TCK 383 gereği

TAZMİNAT DAVALARI:

Tazminat davaları, kişilerin veya Kuruluşların **uğradığı zararın tazmin edilmesini** hedefler.

Genel manada, meydana gelmiş olan zararlar; işçi işveren ve üçüncü şahıslar tarafından, kusurları oranında tazmin ettirilir.

Ancak bir istisnai durum söz konusudur. Eğer Kaza, kaçınılmazlık sebebiyle meydana gelmiş ise, kaza ile ilgili herhangi bir kişinin veya Kuruluşun kusuru bulunmuyor ise, bu zararın belli oranlarda işçi ve işveren tarafından çekilmesi gerekmektedir. İşverenin bu yükümlülüğüne **kusursuz sorumluluk** denmektedir. İş Kazalarından dolayı tazminat davası, olayın meydana gelmesinden veya olayın fark edilmesinden itibaren **10 yıl** içinde açılması gereklidir. Aksi halde zaman aşımına uğramış olur.

Maddi Tazminat:

İş göremezlik tazminatı : Bu tazminat, kişinin uğramış olduğu **gelir kaybı ve yıpranma** sebebiyle ödenmesi gereken bir tazminattır.

İş göremezlik tazminat hakkı, Borçlar Kanununun 46. Maddesi gereğince doğmaktadır. İş Göremezlik tazminatını almak için ancak Kazaya uğrayan dava açabilir. Yakınları veya bir başkası dava açamaz.

İş göremezlik tazminatının hesabında, kazazedenin yaşı, aldığı ücret ve maluliyet oranı etkilidir. Kazazedenin **yaşına, aldığı ücrete ve maluliyet oranına** göre alacağı tazminat hesap edilir.

Maddi Tazminat:

Destekten yoksun kalma tazminatı : İş kazası veya meslek hastalığı sonucunda kişinin ölmesi durumunda, bu kişi hayattayken destek verdiği kişilerin, bu desteklerini yitirmiş olmaları dolayısıyla, bunun tazmin edilmesi için açılan davalardır.

Bu dava, Borçlar kanununun 45. Maddesinde son fıkrasında belirtilen “ölüm neticesi olarak diğer kimseler müteveffanın yardımından mahrum kaldıkları takdirde, onların bu zararını de tazmin etmek lazım gelir” şeklinde ifade edilmiş olan hak dolayısıyla, kişinin yakınları tarafından açılır. Tespit edilecek tazminat miktarı peşin ve toptan olarak hak sahibine ödenir.

Manevi Tazminat:

Manevi tazminat; Duyulan elem ve acı ruhsal dengenin bozulması, yaşama sevincinin azalması sebebiyle Borçlar Kanununun 47 maddesi gereğince verilen tazminattır.

Borçlar kanunu 47. Maddesinde “Hakim, hususi halleri nazara alarak cismani zarara duçar olan kimseye, yahut adam öldüğü taktirde ölünün ailesine, manevi zarar namıyla adalete muvafık tazminat verilmesine karar verebilir” şeklinde manevi tazminat hakkını ifade etmektedir.

Dava bu maddede belirtilen hak dolayısıyla, kazazede veya ölümü durumunda **ölünün yakınları tarafından** (veya manevi zararını ispat edebilecek diğer kişiler tarafından) açılabilir.

Manevi Tazminat:

Tazminat; Kazazede veya zararı ispat eden kişiye ödenir

Manevi tazminatın bölünmezliği sebebiyle bütünü için dava açılması gerekir, fazlaya ait hakkı saklı kalmak şartıyla dava açılmaz. Ancak **bilahare zarar büyümüş ise** bu kısım için yeniden dava açılabilir.

Manevi Tazminatın belirleme kriterleri Manevi tazminat miktarı:

**Zararın büyüğüne,
Mağdurun ekonomik durumuna ve
İşverenin ekonomik durumuna göre
Hakim tarafından takdir edilir.**

SSK tarafından açılan Rucu davası:

Bir iş kazası veya meslek hastalığı sonucunda, meydana gelen maddi kayıplar, SSK tarafından karşılanır.

SSK, yaptığı masrafları, Sosyal Sigortalar Kanununun **26. Maddesi ve 10. maddesi** gereğince olaydaki kusurları oranında İşverene, Üçüncü Şahıslara veya **işçiye** rucu edebilir.

Bu sebeple, SSK, olayda kusurlu olan kişilerden tazmin etmek için rucuan alacak davası açar.

SSK tarafından açılan Rucu davası:

Sosyal Sigortalar Kanununun 111. Maddesi gereğince, **bağışlanmaz kusuru** sebebiyle iş kazasına veya meslek hastalığına uğrayan sigortalıya verilecek olan geçici iş göremezlik ödeneği ve sürekli iş göremezlik geliri, bu kusurun derecesine göre, **Kurumca yarısına kadar eksiltilebilir** denmektedir. Kurum bu uygulamayı Müdürlüklerde kurduğu üçlü komisyonlar marifetiyle, işçinin ekonomik durumunu de göz önünde bulundurarak uygulamaktadır.

Ancak işçinin ölümü durumunda, sigortalının kasıt veya kusurundan dolayı, **ölenin hak sahiplerine** rucu davası açamaz.(Md.26)

SSK tarafından açılan Rucu davası:

Sosyal Sigortalar Kanununun **10. Maddesi** gereğince, işçi sigortasız çalıştırılırken kazaya uğradıysa 26. madde hükümlerine bakılmaksızın meydana gelen zarar işverene ödettirilir.